

Nézzünk-e utána a számla mélyebb tartalmának?

Egy könyvelői fórumon tette fel a kétségbeesett kolléga az alábbi kérdést.

„Ti mit tennétek a helyemben? Segítsetek! Adott egy kft., aki az ügyfelem. A múlt havi áfa bevallás még mindig nincs beadva, mert nem kaptam megfelelő bizonylatokat. Kaptam ugyan egy jelentős értékű számlát, de kétségeim vannak a szolgáltatás valós jellege felől. Utána néztem a kiállító cégnek. Maga a cég létezik, nincs vele különösebb gond, ám amiről itt a több milliós számla szól, olyan tevékenysége nincs és nem volt soha! Jeleztem a problémát az ügyfélnek, s most én vagyok a ... (ide mindenki gondoljon, amit akar), mert megmondtam, hogy én ezt így nem vagyok hajlandó beállítani a könyvelésbe. Azóta az ügyfél az e-mailra nem reagál, a telefont folyton kinyomja....”

A kérdés megválaszolásához fontos a jogi háttér – a Ptk. – ismerete. Bár tudjuk, hogy a könyvelési szerződés a vállalkozási és a megbízási szerződés elemeit is magán viseli (elsősorban a végzett munka, eredmény tekintetében), de alapvetően a bíróság a megbízási szerződés szabályait veszi ilyenkor alapul.

6:272. § [Megbízási szerződés] *Megbízási szerződés alapján a megbízott a megbízó által rábízott feladat ellátására, a megbízó a megbízási díj megfizetésére köteles.*

6:273. § [Utasítás]

1) *A megbízott köteles a megbízó utasításait követni.*

Megjegyzés: Tehát ez az alapállás, de ...

(2) *A megbízott a megbízó utasításától akkor térhet el, ha ezt a megbízó érdeke feltétlenül megköveteli, és a megbízó előzetes értesítésére már nincs mód. Ilyen esetben a megbízót késedelem nélkül értesíteni kell.*

Megjegyzés: Ez is egyértelmű, hogy a szolgáltató úgy jár el, ahogy a megbízó utasította. Ettől csak akkor térhet el, ha a könyvelt cég érdeke ezt követeli meg és az eltérésről tájékoztattad előzetesen. Ez is megtörtént, hiszen a könyvelő tájékoztatta az ügyfelet arról, hogy nem fogja a számlát megfelelő alátámasztó dokumentumok nélkül a könyvelésbe beállítani.

(3) *Ha a megbízó célszerűtlen vagy szakszerűtlen utasítást ad, a megbízott köteles őt erre figyelmeztetni. Ha a megbízó a figyelmeztetés ellenére utasítását fenntartja, a megbízott a szerződéstől elállhat, illetve a szerződést felmondhatja, vagy a feladatot a megbízó utasításai szerint, a megbízó kockázatára elláthatja. Meg kell tagadnia az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása jogszabály vagy hatósági határozat megsértésére vezetne, vagy veszélyeztetné mások személyét vagy vagyonát.*

Megjegyzés: No, itt azért már durvul a dolog!!! Tehát, ha a könyvelő figyelmeztette az ügyfelet (lehetőleg írásban, hogy nyoma maradjon), hogy az utasítás nincs összhangban a jogszabályi előírásokkal, s ennek ellenére az ügyfél ragaszkodik a számla lekönyveléséhez, akkor a könyvelő

- felmondhatja a szerződést, vagy
- a cég kockázatára lekönyveli a tételt. (Célszerű erről is informálni a kedves ügyfelet, hogy *"OK! Lekönyveltük, de a kockázat a Tiéd!"*)

DE !!! Ha az ügyfél utasítása jogszabályba ütközik (pl. áfa tv, Art, Szt, stb.), akkor a könyvelőnek meg kell (kellene) tagadni az utasítás teljesítését !!!

Ilyen esetben a könyvelőnek mindenképpen be kell mutatni az ügyfélnek, hogy milyen jogszabályi feltételeket sért az adott ügylet. Ebből az ügyfél is tanulhat a következő ügyletekre vonatkozóan.

Azzal azonban minden vállalkozónak tisztában kell lennie, hogy egy szolgáltatásra vonatkozóan

- nem elég egy számla ...
- sőt, még egy arra vonatkozó szerződés is kevés ...
- egy teljesítésigazolás sem bizonyít semmit sem egy hatósági ellenőrzésnél ...

A szolgáltatást igénybe vevőnek azt kell bizonyítania, hogy a szolgáltatásnak volt valamilyen kézzel fogható eredménye, s az összefüggésben volt az ő gazdasági tevékenységével. Ennek bizonyítására sok eszköz állítható csatasorba: fotó, videó, tanulmány, levelezés, jegyzőkönyvek, IT-naplók, stb.

De még a kiló számra felhalmozott bizonyíték is kevés lehet, ha a szolgáltatást nyújtó cég nem rendelkezik a végzéshez szükséges személyi és tárgyi feltételekkel, vagy esetleges „keresztellenőrzésnél” az ahhoz tartozó „alvállalkozói teljesítménnyel”! S mivel az adóhatóság az ellenőrzést is innen kezdi, ezért szokták a könyvelők is egy nagyobb értékű számla vagy szokatlan szolgáltatás igénybevételénél a szolgáltató céget nagyító alá venni.

Visszatérve a kétségeesett kérdésre: azt hiszem, amikor egy ügyfél – könyvelő közötti viszony ennyire nem értik meg egymást a felek, akkor tényleg legjobb megoldás a törvény adta lehetőség, a szerződés felmondása. Az ügyfélnek pedig nem addig kell keresgélgni, amíg talál egy olyan könyvelőt, aki lekönyveli az ilyen jellegű gazdasági eseményeket, hanem el kell gondolkodnia az esetleges kockázatokon.

Ez a történet most egy könyvelői esetről szólt, de bárkivel, aki szolgált (web-fejlesztő, marketing terület, stb.) hasonló szituáció előfordulhat. Mindig érdemes a helyzet megoldásához a jogszabályi hátteret áttanulmányozni.